

Koalicja Klimatyczna

7 GRZECHÓW GŁÓWNYCH POLITYKI ENERGETYCZNEJ POLSKI DO ROKU 2030

1. Nieuzasadniony wzrost emisji gazów cieplarnianych po roku 2020 niezgodny z wymogami UE. Projekt Polityki zakłada dalszą dominację węgla w produkcji energii. Aby zmniejszyć skutki zmian klimatu konieczne jest zmniejszenie emisji przez Polskę, a więc uniezależnienie od węgla. Zgodnie z przygotowanym przez niezależnych ekspertów raportem [R]ewolucja energetyczna dla Polski [1] możliwe jest zmniejszenie produkcji energii elektrycznej z węgla do 30% w 2030 roku.

Polityka nie odnosi się również do sektora pozostającego poza europejskim systemem handlu emisjami i nie bierze pod uwagę faktu, iż cały dopuszczony wzrost emisji o 14% może zostać zużyty jedynie na potrzeby gwałtownie rozwijającego się transportu. Zahamuje to rozwój lokalnego przemysłu, a Polska będzie musiała ponieść kary finansowe za przekroczenie przyznaných limitów emisji.

2. Marnotrawstwo funduszy na rozwój energetyki. Polityka energetyczna przyjmowana w czasie kryzysu gospodarczego musi być programem który z jednej strony zapewni oszczędności, a z drugiej będzie bodźcem do rozwoju gospodarczego i zapewni dodatkowe miejsca pracy. Projekt Polityki nie odpowiada na te wyzwania. Przewiduje m.in. budowę elektrowni atomowych, bez jakiegokolwiek uzasadnienia ekonomicznego i społecznego. Wg projektu, w 2030 r. elektrownie te mają produkować 31 TWh energii elektrycznej. Nakłady inwestycyjne na realizację tych inwestycji wyniosą co najmniej 66 mld zł. Jest to olbrzymie marnotrawstwo funduszy, na które nas nie stać. Inwestycja rządu 44 mld złotych w efektywność energetyczną pozwoliłaby zaoszczędzić prawie tyle energii elektrycznej, ile produkowałyby elektrownie atomowe i to w znacznie krótszym czasie. Jednocześnie program oszczędności pozwoliłby na zmniejszenie rachunków za energię elektryczną co wygeneruje dodatkowe 45-50 mld zł oszczędności rocznie [2]. Budowa elektrowni atomowych spowoduje zahamowanie rozwoju energetyki odnawialnej i efektywności energetycznej, do których Polska jest zobligowana dyrektywami UE. Jednocześnie rozwój energetyki jądrowej oznacza kilkunastokrotnie mniejszą liczbę miejsc pracy niż realizacja scenariuszy opartych na czystych źródłach energii.

3. Marginalizacja odnawialnych źródeł energii i energetyki rozproszonej oraz ich roli w tworzeniu miejsc pracy. Projekt przewiduje zwiększenie udziału OZE w zużyciu końcowym energii do 15% w 2020 i jedynie 16% w 2030. Realizacja dokumentu w takim kształcie zahamuje rozwój energetyki odnawialnej w okresie 2020-2030. Według Raportu [R]ewolucja energetyczna dla Polski w 2030 r. udział OZE w pokryciu zapotrzebowania na energię końcową w Polsce może wynieść 28%. Projekt nie zawiera jasnej wizji systemowego wsparcia dla rozwoju OZE. Choć dotychczasowy system okazał się nieefektywny (np. wspieranie starych, zamortyzowanych elektrowni wodnych, zamiast nowych instalacji) i nie dał wystarczającego bodźca do intensywnego rozwoju energetyki opartej na źródłach odnawialnych, projekt nie przewiduje jego rewizji, aby zapewnić intensywny i efektywny rozwój wszystkich zasobów OZE. Mało miejsca poświęca się roli i znaczeniu władz samorządowych we wdrażaniu zapisów polityki energetycznej państwa. To na tym poziomie tworzy się lokalne bezpieczeństwo energetyczne wraz ze wzrostem miejsc pracy i rozwojem przedsiębiorczości.

4. Niewykorzystanie potencjału efektywności energetycznej i możliwości oszczędzania energii. Polityka przewiduje, że efektywność energetyczna polskiej gospodarki w 2030r osiągnie jedynie poziom efektywności krajów EU-15 z 2005. Trudno uznać to, za poziom zadowalający, zwłaszcza, że przez 21 lat kraje UE15 znacznie poprawią tą efektywność. Wzrost efektywności o co najmniej 30% jest dzisiaj w pełni możliwy i ekonomicznie uzasadniony. Jednocześnie należy podkreślić, że dokument jest wewnętrznie sprzeczny – mówiąc o zeroenergetycznym rozwoju w dokumencie podstawowym Polityki, w załączonej Prognozie zapotrzebowania na paliwa i energię zakłada wzrost zapotrzebowania na energię pierwotną o 21% do 2030 roku.

5. Nieuzasadniony i przyjęty bez debaty publicznej plan budowy elektrowni atomowych. Rząd podjął decyzję o budowie elektrowni jądrowych w Polsce, bez analiz ekonomicznych, bez oceny konsekwencji ekologicznych i społecznych oraz bez debaty publicznej. Ta niebezpieczna technologia wiąże się m.in. z nierozwiązywalnym problemem składowania odpadów, zagrożeniem ze strony ataków terrorystycznych na duże obiekty energetyki jądrowej (także transport paliwa i odpadów radioaktywnych), a w przypadku spowodowania poważnej awarii skala oddziaływania może sięgać dziesiątków tysięcy ludzi. Wg prac prowadzonych w Instytucie na rzecz Ekorozwoju nad *Alternatywną polityką energetyczną dla Polski do 2030 roku* rozwój energetyki jądrowej nie ma uzasadnienia ekonomicznego, ekologicznego i społecznego. Scenariusz, w którym wiodącą rolę odgrywa efektywność energetyczna wspierana szybkim rozwojem OZE pozwala zaspokoić potrzeby energetyczne kraju przy spełnieniu wymogów ekologicznych z promowaniem rozwiązań pro społecznych. Takie podejście zgodne jest z zapisaną w Konstytucji zasadą zrównoważonego rozwoju.

6. Brak rzetelnej oceny oddziaływania na środowisko. Prognoza oddziaływania na środowisko została przygotowana niezgodnie z obowiązującym prawem. Na 25 elementów, które powinna zawierać prognoza zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, 18 zostało pominiętych.

7. Brak nowoczesnych rozwiązań zarządzania popytem na energię. Polityka powinna między innymi preferować energo-efektywne rozwiązania w zagospodarowaniu przestrzennym, wyższą kulturę korzystania z energii, tworzenie warunków do zrównoważonej mobilności. Polityka energetyczna to nie tylko moce produkcyjne, przesył energii i wzrost jej użytkowania. Polityka energetyczna to przede wszystkim poszanowanie energii, które powinno stać się zadaniem wszystkich obywateli, przedsiębiorców oraz administracji publicznej na wszystkich szczeblach. Takiego szerokiego podejścia zdecydowania brak w rządowym dokumencie Polityki.

Podsumowanie:

Projekt Polityki grzeszy zaniechaniem, brakiem przezorności i marnotrawstwem funduszy. Utrzymuje centralną energetykę zdominowaną przez węgiel, wprowadzając jednocześnie nowe zagrożenia takie jak energetyka jądrowa. Brak zgodnej z prawem prognozy oddziaływania na środowisko powoduje, że niemożliwe jest przeprowadzenie właściwych konsultacji społecznych. Dlatego, zdaniem Koalicji Klimatycznej, polski rząd musi przygotować nowy projekt Polityki, który będzie odpowiedzią na wyzwania związane zarówno z kryzysem energetycznym, klimatycznym jak i gospodarczym, promującym rozwiązania pro-społeczne.

Polityka, w obecnym kształcie jest zupełnie oderwana od obecnej sytuacji gospodarczej. Nie bierze pod uwagę głosów światowej sławy ekonomistów, tj. Justin Yifu Lin (główny ekonomista Banku Światowego) który mówi o tym, że inwestycje w czystą energię dadzą impuls gospodarce i zapewnią nowe miejsca pracy. Według programu oszczędności energii zaproponowanego przez FEWE, możliwe jest utworzenie blisko 300 tys. nowych miejsc pracy [2].

Przykładowo w Niemczech, w sektorze energetyki odnawialnej zatrudnienie znalazło już ponad 250 tys. osób.

Przypisy:

[1] *Raport [R]ewolucja energetyczna. Scenariusz zaopatrzenia Polski w czyste nośniki energii w perspektywie długookresowej.* EC BREC Instytut Energetyki Odnawialnej, Instytut Technicznej Termodynamiki w niemieckim Centrum Przestrzeni Kosmicznej. 2008.

[2] *Potencjał efektywności energetycznej i redukcji emisji w wybranych grupach użytkowania energii. Droga naprzód do realizacji pakietu klimatyczno-energetycznego.* Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii (FEWE), 2009.

Kontakt:

Zbigniew Karaczun, Polski Klub Ekologiczny, Okręg Mazowiecki, tel. 506 173 522, e-mail: zbigniew_karaczun@sggw.pl

Andrzej Kassenberg, Instytut na rzecz Ekorozwoju, tel. 504 295 785, e-mail: a.kassenberg@ine-isd.org.pl

Wojciech Stępniewski, WWF, tel. 602 381 962, wstepniewski@wwf.pl,

Magdalena Zowsik, Greenpeace, tel. 513 172 537, magdalena.zowsik@greenpeace.pl

Sekretariat Koalicji Klimatycznej:
Polski Klub Ekologiczny Okręg Mazowiecki
ul. Mazowiecka 11/16
00-052 Warszawa

tel./fax: +48 22 827 33 70
e-mail: pke-klimat@wp.pl

www.koalicjaklimatyczna.org